

Sylvia Plath

Pesmi

ZRCALO Srebrno sem in natančno. Brez predsodkov.
 Karkoli uzrem, takoj požrem,
 kakršnokoli je že, ne slepita me ne ljubezen ne odpor.
 Nisem kruto, le željno resnice —
 štirikotno oko malega boga.
 Skoraj ves čas premišlujem na nasprotni steni.
 Rožnati, pikičasti.
 Tako dolgo zrem vanjo,
 da se zdi del mojega srca. Toda saj frfota.
 Obrazi in tema naju vedno znova ločijo.
 Zdaj sem jezero. Nad mano se sklanja ženska,
 išče moje globine, v katerih živi.
 Potem se obrne k tistim lažnivcem, svečam ali luni.
 Vidim njen hrbet in ga zvesto odslikam.
 Nagradi me s solzami in drhtečimi rokami.
 Zanje sem pomembno. Pride in gre.
 Njen obraz vsako jutro zamenja temo.
 V meni je utopila mlado dekle, in iz mene se zdaj
 dviga proti njej starka, dan za dnem, kot strašna riba.

MAKI Mali maki, peklenski plamenčki,
V JULIJU ne delate nič škode?

Frfotate. Ne morem se vas dotakniti.
 Roke dam v plamene. Nič ne zagori.

In utruja me, ko vas gledam,
 kako frfotate, nagubani in rdeči, kot koža ust.

Ust, iz katerih je privrela kri.
 Krvava krilca!

Vaših hlapov se ne morem dotakniti.
 Kje je vaš opij, vaši ogabni mešički?

Ko bi le lahko krvavela, ali spala! —
Ko bi se moja usta lahko omožila s to bolečino!

Ko bi vaš sok pronical vame, v to stekleno glavico,
in me skalil, umiril.

Toda brezbarvno. Brezbarvno.

VREZ Kakšna groza —
 moj prst namesto čebule.
 Konica je čisto proč,
 le koža

jo drži.
Mahedrava kapica,
smrtno bela.
Potem pa rdeči pliš.

Mali romar,
Indijanec ti je odrezal skalp.
Tvoja preproga se kot
puranji vrat

vije naravnost iz srca.
Stopim nanjo,
zgrabim steklenico
rožnatega šampanjca.

Slavje je to.
Iz prepada
milijon vojakov drvi
in v rdečih plaščih so vsi.

Na čigavi strani so?
O, moj
homunkulus, bolna sem.
Pogoltnila sem pilulo,
da bi me ne bolelo več tako
tenko, papirnato.
Saboter,
kamikaze —

madež na tvoji
 Ku Klux Klan babuški
 iz gaze
 potemni, se več ne sveti

in ko v kepo sprijeti
 stržen srca
 premotri svoj mali
 mlin tišine,

kako poskočiš —
 veteran z odprto glavo,
 umazana deklica,
 štrcelj palca.

MAKI
 V OKTOBRU

Celo sončni oblaki ne premorejo v tem jutru takšnih krilc.
 Niti ženska v rešilnem avtu,
 katere rdeče srce se razcveta skozi plašč tako čudovito —

dar, dar ljubezni
 nebo
 te ni ničesar prosilo.

Bledo in razbeljeno
 zažigaš svoj ogljikov monoksid, z očmi,
 ki ugašajo v počitek pod klobukom.

O moj bog, kaj sem,
 da bi ta mrtva usta morala na ves glas kričati,
 v gozdu ivja, v zarji plavic.

GOSPA BEDA

To sem storila spet.
 Enkrat na deset let
 mi uspe —

nekak hodeči čudež, moja koža
 svetla kot senčnik na nacistični svetilki,
 moja desna noga

pisemski obtežilnik.
Moj obraz brezoblično, dobro
židovsko platno.

Snemi prtič
o, moj sovražnik.
Mar strašim? —

Nos, veke, vsi zobje?
Jedko dihanje
bo izginilo v dnevu.

Kmalu, kmalu bo meso,
ki ga je pojedla črna luknja,
spet pri meni, moja suknja

in jaz se bom smehljala.
Komaj trideset let imam.
In kot mački mi je moč devetkrat umreti.

To je številka Tri.
Kako bedasto
je uničiti vsako desetletje.

Cel milijon vlaken.
Ljudje se kot orehi tró
in prerivajo, da bi videli,
kako mi odvijajo roko in nogo —
veliki striptiz.
Gospodje, gospe,

to so moje roke,
moja kolena.
Lahko sem koža ali kost,

vendar sem še vedno ista ženska.
Deset let mi je bilo, ko se je prvič zgodilo.
Bila je nesreča.

Drugič sem mislila
zdržati in se nikdar več vračati.
Zagugala sem se zaprta

kot morska školjka.
Morali so klicati in klicati
in trgati z mene črve kot lepljive bisere.

Umirati
je umetnost, kot vse drugo.
Jaz počnem to res izjemno.

Počnem tako, da je kot v peklu temno,
počnem tako, da je resnično.
Lahko bi celo rekli, »na poziv«.

Storiti to v celici ni težko.
Storiti in nikamor pobegniti.
Teatralična vrnitev

v jasnem dnevu
na isto mesto, k istemu obrazu, istemu surovemu
zasmehljivemu klicu:

»Čudež!«
pa me pobije.
Zaračunajo,

ko mi gledajo brazgotine, zaračunajo,
ko mi poslušajo srce —
ki še kar gre.

In zaračunajo, veliko zaračunajo
za besedo ali dotik
ali malo krvi

ali za košček mojih las ali obleke.
Tako, tako, Herr Doktor,
tako, Herr Vrag.

Vajino delo sem,
vajin dragocen otročiček
iz čistega zlata,

ki se stopi v krik.
Obrnem se in že se vžgem,
ne mislita, da se smejim vajinim skrbem.

Pepel, pepel —
 sunita, podrezata.
 Meso, kosti, nič drugega —

torta iz mila,
 poročni prstan,
 zlata plomba.

Herr Bog, Herr Lucifer
 pazita se,
 pazita se.

Iz pepela
 vstajam z rdečimi lasmi
 in kot z zrakom se gostim z moškimi.

NOČNI PLESI Nasmeh je padel v travo.
 Zgubljen za vedno.

In v kaj bodo zginili
 tvoji nočni plesi? V matematiko?

Takšni čisti skoki in spirale
 gotovo nenehno

potujejo po svetu, ne bom
 sedela čisto brez dragih, daru

tvojega kratkega diha, premočene trave,
 vonja tvojih spancev, lilij, lilij.

Meso ne trpi razmerja.
 Mrzle gube jaza,

in tiger, ki se gizdalini —
 madeži, odeja vročih cvetnih listov.

Kometi
 morajo preiti tako velik prostor,

takšen hlad, pozabljivost.
 Tako se luščijo tvoje kretnje —

tople in človeške, potem še njihova rožnata svetloba
krvavi in se lupi

skozi črno pozabo nebes.
Zakaj sem dobila

te luči, te planete,
ki padajo kot blagoslovi, kot kosmiči,

šesterostranski, beli
na moje oči, moja usta, moje lase

se me dotaknejo in stopijo.
Nikjer.

JALOVA ŽENA

Maternica
vznemirja trebuh, luna
odpluje z drevesa in ne ve za pot.

Moja pokrajina je roka brez črt.
Ceste zadrnjene v vozел.
Jaz sem vozел,

jaz sem vrtnica, ki jo dosežeš,
to telo,
ta slonovina

brezbožna kot otroški krik.
Kot pajek predem zrcala,
vdana moji podobi.

Iz ust mi vre kri —
okusi jo, temno rdečo!
In moj gozd

moj pogreb,
in ta hrib in ta
sij z usti mrličev.

OVCA Griči so stopili v belino.
V MEGLI Ljudje ali zvezde
me žalostno gledajo, razočaram jih.

Vlak odhaja s črto diha.
O, počasni
konj rjaste barve

udarja s kopiti, otožni zvonovi —
vse jutro
je jutro temnelo,

roža je pozabila.
V mojih kosteh počiva molk, daljna
polja mi topijo srce.

Grozijo,
da me puste v nebesa,
mene, ki nimam ne zvezd, ne očeta, temno vodo.

Izbrala in prevedla
Alenka Zor-Simoniti